

Visoki gostje na otvoritvi sejma »Tehnika za okolje« – z leve: Marjan Rožič, dr. Marjan Breclj in Marko Bulc. Slika: T. Bratko

VARSTVO OKOLJA

Ekološka razstava na GR

Posvetovanja in predavanja – Več kot 130 razstavljalcev iz 12 držav

Pred kratkim so na Gospodarskem razstavišču, že četrto po vrsti, odprli mednarodno razstavo pod imenom »Tehnika za okolje«. Med številnimi gosti so otvoritvi prisostvovali tudi Marjan Rožič, predsednik mestne skupščine, Marko Bulc, vodja slovenske delegacije v zboru republik in pokrajinski skupščine SFRJ, ki je imel tudi uvodni govor in je odprl letošnjo razstavo, ter številni drugi gostje iz Jugoslavije in tujine.

Preden so si gostje ogledali razstavo, na kateri je letos sodelovalo več kot 130 razstavljalcev iz 12 držav, sta prisotne pozdravila Marjan Rožič in Florjan Regovec, direktor GR. Kot vsa leta doslej, je razstavo dopolnjevala vrsta posvetovanj in predavanj o nekaterih problemih varstva okolja. Letošnji »ljubljski ekološki dnevi« so poudarili predvsem problematiko čiste energije, ravnanje z odpadnimi snovmi in varstvo zraka.

Poleg opreme in sredstev za varstvo okolja so letos namenili veliko razstavnega prostora oddelku o čisti energiji, ki prikazuje uspehe na področju uveljavljanja naprav za izkoriščanje sončne energije, naprave za pretvarjanje vetra v mehansko energijo, naprave za proizvodnjo energije iz rastlinskih in živalskih snovi ter naprave za pridobivanje in rabo geotermalne energije.

Poleg tega je precej prostora namenjenega za sisteme in priprave, ki omogočajo varčevanje z energijo in obenem zmanjšujejo onesnaževanje okolja. Gre za različne toplotne izolacije, merilne instrumente, regulacijske naprave in sisteme za racionalno uporabo energije. Kot posebnost bi veljalo omeniti vrsto demonstracij in še prav posebno tisto, ki zadeva vodikovo tehnologijo v prometu, industriji in gospodinjstvu.

V sklopu raznoterih strokovnih posvetovanj in predavanj, ki so bila v okviru razstave, bi

kazalo omeniti jugoslovansko posvetovanje na temo Odpadki-surovine, ko so strokovnjaki v več kot tridesetih referatih karseda natančno prikazali in pokazali na možnosti predelave odpadkov, kako ravnati z nevarnimi odpadnimi snovmi, dimnimi plini ter odpadnimi vodami in odpadki pri živinoreji in prehranski industriji.

Razstavo Tehnika za okolje je pripravilo Gospodarsko razstavišče skupaj z Gospodarsko zbornico SRS, Zvezo skupnosti za varstvo zraka Slovenije in Meteorološkim zavodom Slovenije, Republiškim odborom RK ter Gradbenim centrom Slovenije.

TADEJ BRATOK

Na GR so razstavili star zarjavel avtomobil, kot nekakšen simbol odpadnih surovin, ki čedalje bolj »krasijo« naše okolje. Slika: T. Bratko

V letošnjem šolskem letu so učence in učiteljice celodnevne osnovne šole Franceta Bevka obiskali nekateri borci NOB, znani družbeno politični in kulturni delavci: Vida Brest – Majda Peterlin, Marta Pavlin – Brina, Milena Dolenc, Ferdo Godina, Janez Milčinski in Rudi Jančar.

Naloga šole je, da mladino vzgaja in izobražuje tako, da bo sposobna braniti pridobitve naše revolucije in NOB, da bo sposobna in pripravljena braniti svojo domovino ter nenehno ustvarjati pogoje za svobodno, ustvarjalno in srečno življenje vseh nas.

V ta namen smo poleg pouka obrambne vzgoje pri različnih učnih predmetih organizirali na šoli še druge dejavnosti, kot so: obrambni krožek, strelski krožek, taborništvo, planinstvo, obrambni dan, telesna vzgoja in druge aktivnosti.

V program obrambne vzgoje sodi tudi obujanje tradicij revolucije in NOB. Komisija za poglobljanje tradicij NOB pri ZB v krajevni skupnosti Brinje, ki jo vodi tov. Morétti Vera, tesno in zelo uspešno sodeluje s šolo in se vključuje v izvajanje šolskega programa. Del tega sodelovanja so tudi srečanja borcev in aktivistov NOB z učenci šole.

Tematika razgovorov borcev z učenci je bila dokaj pestra ter seveda prilagojena starostni stopnji ter učnim programom za posamezne razrede.

Tako je prvošolcem in drugošolcem tov. Brestova pripovedovala o otrocih med vojno. Tov. Pavlinova je kot borka XIV. divizije in članica njene kulturne skupine govorila učencem 4. in 5. razredov o pesniku Kajuhu ter o pohodu divizije na Stajersko, katerega 35-letnico slavimo prav letos.

Tov. Dolenc se je srečal z učenci 3. in 6. razredov. Šestošolcem je spregovoril o Tomiščevih brigadi. Za tretješolce pa je izbral mor-

OSNOVNA ŠOLA FRANCETA BEVKA

Obiskali so nas borci NOV

da manj običajno temo – kruh med partizani. Partizani so bili največkrat lačni, zato jim je košček kruha pomenil pravo bogastvo. Seveda je v razgovoru o kruhu posegel tudi v današnji čas, ko je kruha dovolj in ko pogosto pozabljamo, kaj kruh lačnim pomeni.

Vodja pariške in slovenske šole v Kočevskem Rogu je bil tov. Godina. O tem je pripovedoval učencem 7. razreda. Ti bodo kmalu postali člani ZSMS, zato smo ob 60-letnici SKOJ uvrstili v program prav razgovor o slovenski šoli in mladincih, ki so jo obiskovali. To srečanje je bilo še posebej zanimivo zato, ker sta bili prisotni tudi dve bivši učenci te šole, tov. Moretijeve in tov. Severjeve, sedaj obe prosvetni delavki in naši krajanke.

Osmošolci pa so se srečali kar z dvema tovarišema. Janez Milčinski, dr. med. in univ. prof., je govoril o partizanskih bolnišnicah, predvsem o bolnišnici Zgornji Hrastnik v Kočevskem Rogu, katere upravniki je bil. Svoje predavanje je popestril s številnimi fotografijami posnetki, ki jih je med vojno napravil sam.

Tov. Jančar je pripovedoval o partizanskih delavnicah, še posebej o radiotehničnih ter o delavskih zvezah, ki so partizanskemu vodstvu v Kočevskem Rogu omogočale poveza-

vo med partizanskimi enotami kakor tudi s tovarišem Titom in celo z daljno Moskovo.

Pri zgodovini NOB je bila doslej na naših šolah pogosto in bolj poudarjena njena vojna stran, oboroženi boji in spopadi s sovražnikom, veliko je bilo podatkov in nepovezanih dejstev. Premalo pa analize in sinteze, ideja boja in revolucije je bila manj naglašena. V vsestransko spoznavanje NOB in obujanje njenih tradicij skušamo zato vnašati še druga pomembna področja boja – skrb za prehrano in obleko prebivalstva ter partizanov, zdravstvo med NOB, skrb za vzgojo in izobraževanje itd.

Predvsem pa je pomembno, da mladina začuti, da je bilo v teh težkih časih za Slovence še kako potrebno, da je bil človek iznajdljiv in spreten, da je iz nič, iz najrazličnejših kosov bil sposoben narediti radijski aparat ali radijsko oddajno postajo, da je bil sposoben zgraditi in opremljati prave bolnišnice in šole...

Iz pripovedi borcev je bilo jasno čutiti, da je bilo za vse iz pripovedi borcev je bilo jasno čutiti, da je bilo za vse to potrebno veliko vzdržljivosti, potrpljenja, odpovedovanja, predanosti, tovarištva in toplih človeških odnosov. Učenci so tudi zvedeli, da so se prav naši najboljši zdravstveni, tehnični in drugi povojni strokovnjaki kalili med NOB.

Ta srečanja z borci so bili hkrati priprava na ekskurzijo sedmošolcev in osmošolcev na Dolenjsko (Turjak, Žužemberk, Baza 20, Zgornji Hrastnik). Na poučnem izletu, ki bo 23. V. 1979, bodo med spremljevalci tudi borci in ga bomo pvezali s sprejemom učencev 7. razredov v ZSMS.

Z vsemi akcijami bomo poostili letošnje jubileje: 60-letnico ZKJ in SKOJ ter 30-letnico LO in DS.

PAVLA SAMUDA

Bogastvo mineralov

Pod pokroviteljstvom Geološkega zavoda je bila v Trzinu VII. mednarodna razstava mineralov in fosilov – Družbeni dogovor o financiranju te tradicionalne razstave sta podpisala tudi obč. skupščina Bežigrad in Geološki zavod

Letošnja mednarodna razstava mineralov in fosilov, ki jo je v dnevi od 11. do 13. maja priredilo Društvo prijateljev mineralov in fosilov v Trzinu pod pokroviteljstvom Geološkega zavoda Ljubljana je presegla okvire individualnih zbirateljskih interesov ter pokazala nove značilnosti širšega družbenega pomena. Vidno mesto doma in v tujini, ki si ga je razstava v teh letih pridobila, ni letos le potrdilo temveč tudi utrdilo spoznanje, da postaja vse pomembnejši člen v odkrivanju in pridobivanju surovinskih in mineralnih virov.

Razstave se je udeležilo več tisoč obiskovalcev, domačih in tujih strokovnjakov s tega področja, zlasti šolske mladine, za katere so organizatorji letos prvič organizirali strokovno vodstvo. Prav usmerjanje zanimanja mladih na prirodne in surovinske vire, ki lahko v tem najdejo eno primernejših zanimanj in zaposlitev kot jih čisto nudi naša vse bolj potrošniško usmerjena družba, je eden od ciljev Društva prijateljev mineralov in fosilov. Društvo pa je v kratkih dveh letih svojega delovanja prispevalo tudi k sistemskemu urejanju in sprejemanju varovalnih ukrepov za zaščito našega narodnega bogastva, h

kontrolirani izmenjavi, predelavi in prodaji in ne nazadnje tudi k reševanju ekoloških problemov naše ožje in širše domovine. Spoznavanje novih lepot in bogastev, ki nam jih nudi naša priroda, krepi in bo krepilo navezanost na domovino in gojilo patriotska čustva posebno v naši mladini. Stiki z ljubitelji in raznimi sorodnimi ustanovami širom Jugoslavije ter medsebojni obiski bodo prispevali k vzajemnemu spoznavanju, izmenjavi izkušenj ter krepitvi bratstva med ljudmi.

Program Društva in razstave odpira vedno širše perspektive s povezovanjem z neposredno družbeno in gospodarsko prakso, z raziskovalnimi ter sorodnimi profesionalnimi ustanovami ter ob stalnem širjenju zbirateljskih, poslovnih in znanstveno raziskovalnih stikov s sorodnimi društvi in ustanovami v svetu.

Široke možnosti vključevanja naše javnosti v program Društva in razstave prinaša tudi družbeni dogovor o financiranju mednarodne razstave mineralov in fosilov, ki ga je prek stalne konference mest in občin Jugoslavije 12. maja v Trzinu podpisalo več jugoslovanskih občin in delovnih organizacij, med

njimi tudi skupščina občine Ljubljana-Bežigrad in Geološki zavod Ljubljana.

Pomen povezovanja, združenega dela in sredstev, koordiniranje poslovnih akcij z Društvom prijateljev mineralov in fosilov je v pozdravnem govoru v imenu pokrovitelja poudaril dipl. ing. Peter Grašek: »Viri mineralnega in rudnega bogastva ne smejo biti zgolj skrb profesionalnih geologov, temveč predmet zanimanja široke javnosti, ki jo preskrba teh virov zanima, ker jo njihovo pomanjkanje na ta ali oni način prizadene ali celo ogroža, ki se bori za kontrolirano in racionalno porabo teh virov, za ohranitev okolja, za etične in estetske dobrine...«

»Geološki zavod Ljubljana,« je nadaljeval ing. Peter Grašek »si od sodelovanja z Društvom obeta strokovno usmerjanje mladine v poklic geologa-raziskovalca, v kadre, ki jih primanjkuje. V razširjeni obseg dela konzultantskih misij in ekip GZL v deželah v razvoju bi bilo možno vgraditi del nalog in programov, ki si ga zastavlja Društvo. Vsekakor pa bodo vzajemne spodbude, tesnejša in neposrednejša povezanost Društva z GZL in RUDIS-om in nekaterimi drugimi delovnimi organizacijami lahko bistveno prispevale k skladnemu uresničevanju temeljnih, uporabnih in razvojnih raziskav in bodo pomembno prispevale k razreševanju nekaterih ključnih vprašanj gospodarskega, družbenega in kulturno-estetskega razvoja naše družbe.«

ZVEZA REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN

Izpolnili večino nalog

Sestanku je prisostvoval tudi predstavnik vojašnice Ljuba Šerčerja

Na zadnjem sestanku predsedstva obč. konference Zveze rezervnih vojaških starešin so kritično pregledali dosedanje delo. Komisija za sklepe, ki je bila izvoljena na redni letni konferenci 4. aprila letos, je ugotovila, da so večino nalog iz obveznega in dodatnega programa realizirali, nekatere pa bodo v kratkem izvršene. Posamezne komisije v občinski in krajevnih organizacijah bodo na svojih prvih sejah obvezno pregledale neizvršene naloge z namenom, da bi se čimprej tudi v bodoče bodo posvetili vso pozornost obrambni vzgoji mladine in občanov. Skupaj z DPO bodo pripravili program o skupnih obrambnih pripravah s poudarkom na krajevnih skupnostih, predvsem v smeri družbene samozasčite. Finančna sredstva bodo pretežno porabili za učne pripomočke. Prav tako bodo navezali še tesnejše stike med RVS in aktivnimi starešinami in v vojaškimi enotami, predvsem na področju izobraževanja RVS, kot so združene vaje, obisk raznih predvsem specialnih enot JLA in z drugimi. Posebno pozor-

nost bodo še naprej posvečali pasivnim RVS, ki se ne udeležujejo predavanj, seminarjev, reševanja vprašanj iz taktike, topografije in se tudi sicer odtegujejo delu v organizaciji. Te starešine bodo znani po končanih izpitih, ki bodo ZA ZAMUDNIKE ZADNUJČ 17. MAJA LETOS. Krajevne organizacije so dolžne čimprej narediti sezname tistih RVS, ki bi želeli nastopiti kot mentorji, svetovalci in instruktorji, predvsem pa kot aktivni politični delavci, in te sezname morajo do 15. 6. 79 dostaviti občinski konferenci ZRVS.

V zvezi s podružbljanjem SLO so krajevne organizacije dolžne do 15. 9. 1979 narediti pregled, kakšne organizacije obstajajo v njihovi KS, kot so taborniki, radioamaterji, strelci, planinci in druge. Istočasno je potrebno delegirati v te organizacije posamezne RVS.

Še nadalje si bodo prizadevali sodelovati z obrambnimi organi na raznih območjih in delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, hišnih svetih in drugih.

Ugotovili so tudi, da so v večini krajevnih organizacij ustanovili aktivne ZK, vendar se člani sklepajo sestajajo. Zato so sprejeli sklep, naj v krajevnih organizacijah kjer še nimajo aktivov ZK, le-te čimprej formirajo, da bo zaživel njihovo delo. Prav tako bo potrebno razpravljati o sprejemu novih članov v ZK.

Uspehi na področju izobraževanja RVS so bili letos mnogo boljši od laniških, kar kaže tudi udeležba in uspehi, ki so bili zelo dobri.

Posebno pozornost so posvetili letošnji akciji. »Nič nas ne sme presenetiti«. Glede na to, da ima akcija predvsem politično-mobilizacijski pomen, so osnovni organizatorji in usklajevalci aktivnosti organizacije SZDL na vseh ravneh, v OZD pa sindikati. ZRVS kot organizacija in kot posamezniki sodelujejo v tej akciji na vseh ravneh. Ker ima akcija značaj vseljudske politično mobilizacijske in obrambno zaščitne vaje, se lahko vsi delovni ljudje in občani vključijo in sodelujejo pri izvajanju obrambno zaščitnih nalog vse leto. Pri izbiri nalog, je treba posebej poudariti najbolj aktualne naloge s področja SLO in DS, in te so zlasti usposabljanje delovnih ljudi in občanov, zlasti še mladine, za udeležbo v oboroženem boju, za zaščito in reševanje ter preskrbo ogroženega prebivalstva, kakor tudi za opravljanje drugih nalog in ukrepov SLO, ob naravnih in drugih nesrečah ter v drugih izrednih razmerah. Naloge ZRVS v pripravah in izvajanju potekajo v dveh smereh: splošno vojaško usposabljanje ter idejnopolično in strokovno izobraževanje RVS, vključno s preizkusi znanja,

seminarji in vsemi drugimi aktivnostmi znotraj organizacije, kar redno in uspešno izvajajo. RVS se morajo še bolj angažirati v KS in OZD pri obrambno vzgojni aktivnosti in v aktivnostih v vseh okoljih, kjer člani ZRVS živijo in delajo, in to vse leto. Še posebno nalogo imajo ZRVS pri tesnejšem sodelovanju s šolami vseh stopenj pri izvenšolski obrambni vzgoji in obrambno-vzgojnih aktivnostih mladine, v pripravah, organizaciji in izvajanju obrambnih dni, pri delu obrambnih krožkov, pri organiziranju in izvajanju orientacijskih pohodov, in pohodov po poteh revolucije, kjer so RVS mentorji. RVS sodelujejo tudi pri ustanavljanju in delu strelskih društev in krožkov, pri strelskih vajah in tekmovanjih. Posebno nalogo imajo RVS pri usmerjanju mladine na vojaške šole in vojaške poklice, pri organiziranju razstav orožja in opreme naših oboroženih sil ter slikovnih razstav o življenju in delu v JLA, TO, ZRVS in drugih. Vse te akcije se izvajajo usklajeno s KK SZDL v krajevni skupnosti in v OZD. O vseh teh aktivnostih RVS bodo poročali v tovariških, občinskih in republiških glasilih, predvsem v Zboru občanov. Naši obrambi, v TV – 15 in drugih. Med akcijo bodo preverjali tudi organiziranost ZRVS za sodelovanje v izrednih razmerah. Zaradi še tesnejšega sodelovanja z vodstvi šol, bodo RVS imeli vpogled v njihove programe in izvajanje, predvsem glede na DS, razvijanje patriotizma, programiranje obrambnih dni.

V bodoče mora biti sodelovanje RVS z obrambnimi organi v KS, OZD in s hišnimi sveti bolj konkretno določeno. Ugotovili so tudi, da je letos le redka krajevna organizacija, pritegnila k vajam in streljanju mladino. V bodoče mora vsaka krajevna organizacija pritegniti k svojemu delu čimveč mladih. Zelo ostro so grajali tudi tiste RVS, ki nikjer ne delajo v organizacijah ZRVS. Do konca junija bodo naredili zaključno analizo o vseh dosežkih uspehih. Več bodo storili tudi pri organizaciji obrambnih kabinetov na šolah, saj ima tak kabinet samo ena šola v vsaj občini. Tesno pa bodo sodelovali s Komitaji za izvedbo akcije NNPP v KS in OZD.

Letošnjega devetega srečanja RVS Jugoslavije, ki bo v SR Makedoniji se bo iz občine udeležilo sedem članov. Srečanje bo v dnevi od 2. 7. do 4. 7. 1979. Sklenili so tudi, da bo vsaka krajevna organizacija sestavila eno ekipo za pohod ob žici okupirane Ljubljane. Dne 8. in 9. 8. 79 pa bo republiško tekmovanje ZRVS in ZSMS, ki bo letos v Postojni. Za aktiviste ZRVS bodo organizirali strokovni izlet v Slovensko Bistrico in Ptuj, kjer si bodo ogledali vojašnice, orožje kakor tudi druge zanimivosti.

STEVO JAVOR